

Price ` 5/-

{ khw ÓĚP

ð»kø11, ylf-130, 15 ykøxkçkh, 2020

fkšzþkuf-kuSllx

zlu röLkeik MMØ¼÷k	+91-99250 15056	zlu r{÷Lk [øk	+91-98240 22107
zlu röÅlæ- fÅlþ	+91-98240 99848	zlu WŠ÷ þln	+91-98250 66939
zlu ilæSll ðe. Ålæx÷	+91-89403 05130	zlu nuçlþk çkule	+91-98250 30111
zlp rnhlþk fðzeþk	+91-98254 65205	zlu yrlþ [Èlþkyk	+91-98250 96922
zlu olæyðvþk Ålæx÷	+91-98240 61266	zlu ysp LMRf	+91-98250 82666
zlu fþþ Ålþe¼	+91-98250 26999	zlu Mkiþ olþvþk	+91-99250 45780

Åkerzþkxðf fkšzþkuf-kuSllx

zlu f-þÅk þk	+91-99246 12288	zlu r{÷Lk [øk	+91-98240 22107
zlu rÈÜþþ MMÉzeðvþk		+91-82383 39980	

fkrzþkuf Mksþk

zlu Ålæþk þln	+91-98255 75933
zlu Åð÷ LMRf	+91-90991 11133
zlp yr{ik [ÈLk	+91-96990 84097
zlp rþþlþ olþvþk	+91-99142 81008

Åkerzþkxðf yLluMxð [h÷ nlxoMksþk

zlu þlþk þln	+91-98250 44502
--------------	-----------------

fkšzþkøMØþw-h, ÚkðkMkef yLlu ÚkðkMkef Mksþk

zlu «yð {kæ	+91-99240 84700
-------------	-----------------

fkrzþkuf yLluMxðellx

zlu rLlþk ¼kðMMh	+91-98795 71917
zlu rnhlþk Ålærfþk	+91-95863 75818
zlu r[þlþ þk	+91-91732 04454

fkrzþkuf R÷wðlþVrsþkuf-kuSllx

zlu ysp LMRf	+91-98250 82666
zlu röLkeik MMØ¼÷k	+91-99250 15056
zlp rnhlþk fðzeþk	+91-98254 65205

Lkeylþlæx÷-kuSllx yLluÅkerzþkxðf RLxðlkeðlþ

zlu yr{ik r[ik÷þk	+91-90999 87400
-------------------	-----------------

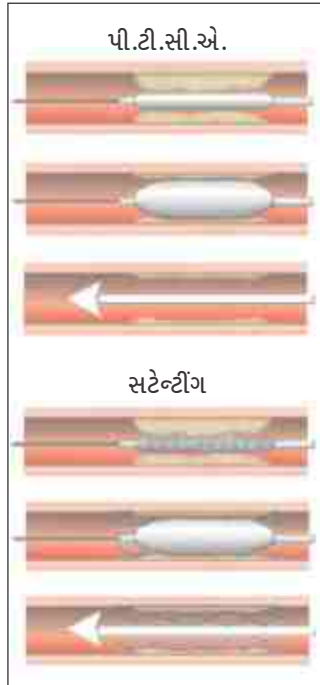
YĀkP#-e LkœeykLkkuR÷ks : yĀLSPkĀ÷kMxe

હૃદયની ધમનીઓના રોગમાં હૃદયની ધમનીઓ સાંકડી થઈ જાય છે અથવા તો તેમની અંદર અવરોધ પેદા થાય છે. તેના કારણે હૃદયને પૂરતું લોહી મળતું અટકી જાય છે.

લોહીનો પુરવઠો અને તેની માંગના આ વસ્તુવિચારને સમજાવવાની અહીં જરૂર છે. હૃદયને જરૂર હોય છે લોહીની, કારણ કે તેણે એટલું બધું કામ કરવું પડે છે. એન્જિયોપ્લાસ્ટી અથવા બાયપાસ શસ્ત્રક્રિયા વડે રૂંધાયેલી વાહિનીઓને ખોલીને આપણે તેને વધારે લોહી પહોંચતું કરી શકીએ.

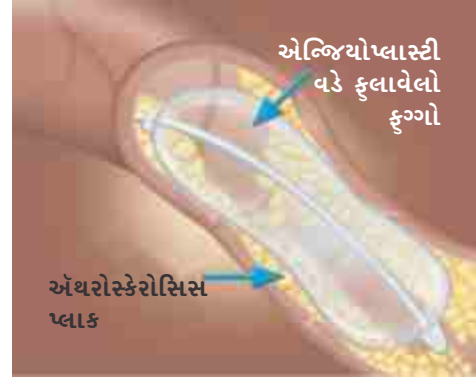
પી.ટી.સી.એ. (PTCA)

પી.ટી.સી.એ. એટલે પરક્યુટેનીઅસ ટ્રાન્સલ્યુમિનલ કોરોનરી એન્જિયોપ્લાસ્ટી. આ કાર્યપદ્ધતિ વડે હૃદયની ધમનીને પહોળી કરીને તેનો અવરોધ હટાવી શકાય છે. પી.ટી.સી.એ. બાયપાસ ઓપરેશનનો શસ્ત્રક્રિયા વગરનો વિકલ્પ છે, અને તે સાથળમાં એક નાનું છિદ્ર પાડીને કરી શકાય છે. આ કાર્યપદ્ધતિ વખતે દર્દીને બેહોશ કરવો પડતો નથી. દર્દી જાગૃત હોય છે. આ ઉપરાંત હોસ્પિટલમાં ફક્ત ૧-૨ દિવસ જ રહેવું પડે છે.

ફુગ્ગા વડે એન્જિયોપ્લાસ્ટી (બલૂન એન્જિયોપ્લાસ્ટી) કૅથેટર એ એક વાળી શકાય તેવી ૨ મિ.મિ. સાંકડી અને છેડા પર નાનકડા ફુગ્ગાવાળી પ્લાસ્ટિકની નળી હોય છે. સ્ટેન્ટ એ ધાતુનું નાનકડું કમાન સિંગ્રિંગ જેવું સાધન છે, જેને ફુગ્ગા પર મૂકવામાં આવે છે. સ્ટેન્ટ ધમની ખુલ્લી રાખવા અને ફરીથી રૂંધાતી રોકવા માટે ધમનીની અંદર કૅથેટર દ્વારા મૂકી શકાય છે.

પી.ટી.સી.એ. કરતા પહેલાં દર્દીને ઘેનની હળવી દવા આપવામાં આવે છે. સાથળના ભાગને નાનકડા ઈન્જેક્શન વડે

બેશુદ્ધ કરવામાં આવે છે. સાંકડી સ્ટ્રો (૨ મિ.મિ. પહોળી) જેવી એક નાની નળીને સાથળની ધમની માંથી પસાર કરવામાં આવે છે. આ નળીમાંથી ખાસ

આકારનું માર્ગદર્શક કૅથેટર પસાર કરવામાં આવે છે અને તેના છેડાને હૃદયની ધમનીમાં સરકાવવામાં આવે છે.

હવે હૃદયની ધમનીમાંના અવરોધમાંથી એક પાતળા વાયરને આરપાર પસાર કરવામાં આવે છે. આ વાયરની ઉપરથી, અવરોધના સ્તર સુધી એક પાતળા ફુલાવી શકાય તેવા ફુગ્ગાને પસાર કરવામાં આવે છે. ફુગ્ગો બરોબર અવરોધની જગ્યાએ આવે એટલે તે ફુગ્ગાને ફુલાવવામાં આવે છે. આ ફુગ્ગો ચરબીના થર ઉપર દબાણ આપીને અને ધમનીને ખેંચીને અવરોધને ખુલ્લો કરે છે.

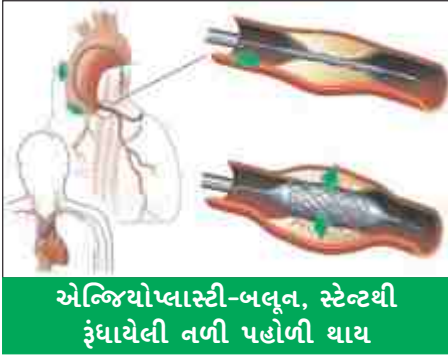
સામાન્ય રીતે ફુગ્ગા વડે એન્જિયોપ્લાસ્ટી કરવાથી ધમની પોતાના મૂળ માપના પ્રમાણમાં ૭૦-૮૦ ટકા ખૂલી જાય છે. તેમાં હજુ થોડો અવરોધ તો રહે જ છે, જેના માટે સૌથી અદ્ભુત સાધનોમાંના એક એટલે કે 'સ્ટેન્ટ'નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

સ્ટેન્ટ

હવે મોટા ભાગની એન્જિયોપ્લાસ્ટીમાં સ્ટેન્ટનો ઉપયોગ થાય છે. તે બૉલપેનની સિંગ્રિંગના કદનું, નાનકડી સિંગ્રિંગ જેવું ધાતુનું સાધન છે. સ્ટેન્ટ મૂકતાં પહેલા અવરોધને ફુગ્ગા વડે ખોલવામાં આવે છે. પછી સ્ટેન્ટને એન્જિયોપ્લાસ્ટીના ફુગ્ગા ઉપર બંધ પરિસ્થિતિમાં બેસાડીને અવરોધની જગ્યાએ ધકેલવામાં આવે છે. જ્યારે એન્જિયોપ્લાસ્ટીના ફુગ્ગાને ફુલાવવામાં આવે છે ત્યારે તે સ્ટેન્ટને રક્તવાહિનીની દીવાલ સામે ખોલે છે. આ સ્થિતિમાં સ્ટેન્ટ બેસી જાય છે અને ધમનીને ખુલ્લી રાખે છે. અંતમાં ફુગ્ગાવાળા કૅથેટરને શરીરની બહાર કાઢી લેવામાં આવે છે.

સ્ટેન્ટના ફાયદા

સ્ટેન્ટ વાપરવાથી ધમની પ્રમાણમાં વધારે ખૂલે છે અને ફરીથી તે રૂંધાઈ જવાની શક્યતા ઘટી જાય છે. દાખલા તરીકે ૯૦ ટકા રૂંધાયેલી એક ધમનીની કલ્પના કરીએ. કુગ્ગા વડે

એન્જિયોપ્લાસ્ટી-બલૂન, સ્ટેન્ટથી રૂંધાયેલી નળી પહોળી થાય

એન્જિયોપ્લાસ્ટી કર્યા પછી અવરોધ ૨૦ ટકાથી ૩૦ ટકા સુધી ઓછો થઈ જશે, પણ સ્ટેન્ટ મૂક્યા પછી અવરોધ ૦ ટકા થઈ જશે. અવરોધ બિલકુલ હટી જશે. આ ઉપરાંત, જ્યારે રૂંધાયેલી હૃદયની ધમનીની ફક્ત કુગ્ગાવાળી કાર્યપદ્ધતિથી સારવાર કરવામાં આવે છે, ત્યારે અવરોધ ફરીથી પેદા થવાની શક્યતા આશરે ૩૦ ટકા રહે છે. પરંતુ જો સ્ટેન્ટ મૂકવામાં આવી હોય, તો અવરોધ ફરીથી ઊભો થવાની અને એન્જાયનાનાં લક્ષણો પેદા થવાની શક્યતા છેક ૧૦ ટકા સુધી ઘટી જાય છે. આથી, સ્ટેન્ટનો ઉપયોગ કરવો તે એક આવશ્યક કાર્યપદ્ધતિ થઈ ગઈ છે. જો સ્ટેન્ટ મૂક્યા પછી છ મહિના સુધી અવરોધ પેદા ન થાય, તો રૂંધાયેલી ધમની હંમેશ માટે ખુલ્લી રહે છે. સ્ટેન્ટ વાળી ધમનીમાં છ મહિનાની અંદર ફરીથી અવરોધ પેદા થવાની શક્યતા ૧૦ ટકા છે. આ રીતે, જો અવરોધ છ મહિના સુધીમાં ઊથલો ન મારે તો સ્ટેન્ટ વડે મોટા ભાગના અવરોધનું કાયમ માટે નિવારણ થઈ જાય છે.

૯૦ ટકા બંધ ધમની

એન્જિયોપ્લાસ્ટી પછી પૂરેપૂરી ખુલ્લી ધમની

‘ડી.ઇ.એસ’ ડ્રગ કોટેડ સ્ટેન્ટ્સ

હવે એક ખાસ પ્રકારની દવાના આવરણવાળી સ્ટેન્ટ પણ મળે છે, કે જે બેસાડ્યા પછી થોડાં અઠવાડિયાં સુધી તે

RŌhku-ePBMM, I kakkhku-ePBMM, રેપામાયસિન અથવા પેકિલટેક્સલ જેવી દવા છોડતી રહે છે. આથી સોજો અને ધમનીની માંસપેશીનો વધુ પડતો પડતો વિકાસ થતાં અટકે છે અને ધમનીમાં ફરીથી અવરોધ પેદા થવાની શક્યતા ૨ થી ૫ ટકા જેટલી ઓછી થઈ જાય છે. અમેરિકામાં હવે ૯૦ ટકાથી વધુ આ પ્રકારની સ્ટેન્ટ જ વપરાય છે. હવે નવી અધતન દવાઓ નો વપરાશ થાય છે અને ઓગળી જાય એવી (Bioabsorbable Stent) સ્ટેન્ટ પણ વપરાય છે.

જામેલા લોહીને ઓગાળનારા નવા પદાર્થ

આ હોય છે ‘પ્લેટલેટ ટૂ-બી/થ્રી-એ’ પ્રતિબંધકો. દવાઓનું આ એક એવું જૂથ છે જે પ્લેટલેટ્સ (લોહીને જામવામાં મદદ કરતા રક્ત કોષો)ને ઓછા ચીકણા બનાવે છે અને લોહીને જામી જતું રોકવામાં મદદ કરે છે. આ દવાઓનો ઉપયોગ સ્ટેન્ટિંગ વખતે કરવામાં આવે છે, કારણ કે જો સ્ટેન્ટની નજીક લોહી જામી જાય તો એન્જિયોપ્લાસ્ટીની બધી મહેનત અને ખર્ચ પાણીમાં જાય. ‘પ્લેટલેટ ટૂ-બી/થ્રી-એ’ પ્રતિબંધકોના દાખલા છે એબ્સિક્સિમેબ (રિઓપ્રો), એપિક્સિબાટાઇડ (ઇન્ટિગ્રિલિન) અને ટાયરોફીબાન. આ દવાઓ સ્ટેન્ટની નજીક લોહી જામી જતું રોકે છે. આજકાલ તેનો ઉપયોગ અસ્થિર એન્જાયના અથવા હૃદયરોગના હુમલા પછી અથવા એન્જિયોપ્લાસ્ટી દરમ્યાન પણ કરવામાં આવે છે.

એન્જિયોપ્લાસ્ટીમાં

અન્ય સાધનો

એન્જિયોપ્લાસ્ટી વખતે કેટલાંક અન્ય સાધનો વપરાય છે. એક છે પરિભ્રમણ કરતી ડ્રિલ, જે હૃદયની ધમનીમાંથી ચરબીના થરને સાફ કરવા માટે મદદરૂપ બને છે. ડાયરેક્શનલ કોરોનરી એથિરેક્ટોમી સાધન એક પરિભ્રમણ કરતું કટર વાપરે છે, જે ધમનીના અવરોધને છોલી નાંખે છે. ક્યારેક ખાસ ‘કટિંગ’ કરતા ખાસ કુગ્ગા ધમનીને ખોલવા માટે વાપરવામાં આવે છે. ધમનીનો અવરોધ બાળવા માટે લેસર કિરણોનો ઉપયોગ થયો છે, પણ તેમાં ખાસ સફળતા મળી નથી.

MkeBMk nkÂMÃkx ÷

y{uøkðo yLkñ¼ðePuAeyu

¼khík yLkuyapP{k kt MkkÚke ÷ ktçkk Mk{P {kxu
nkÂMÃkx ÷ {kt Èk¼ ÷ ÚkPte fkaðZ ÈÈeo01-10-2020Lkk hks rzM [ksoukPk.
(fwe 101 rÈðMk nkÂMÃkx ÷ kEspLk MkkÚku51 rÈðMk ðÂLx ÷ xh Åkh)
y{uMkeBMk fkaðZ fñ xe{Lkuyk¼kh yLkuyr¼LkÈLk ÅkkXðeyuAeyu

“MkeBMk EMx” nkÂMÃkx ÷ (LkkLk-fkaðZ nkÂMÃkx ÷)

fkaðZ {nk{kheLkk Mk{P {kt nkE heMf Mksñe {kt Lkðk rfíkeç kLk MÚkkrÅkík

fñkñkLkk Lke ðri f {nk{kheLke Mkkhðkh {kt y¼qkÅkðofk {økehe

{k[o

y«÷

{u

sçk

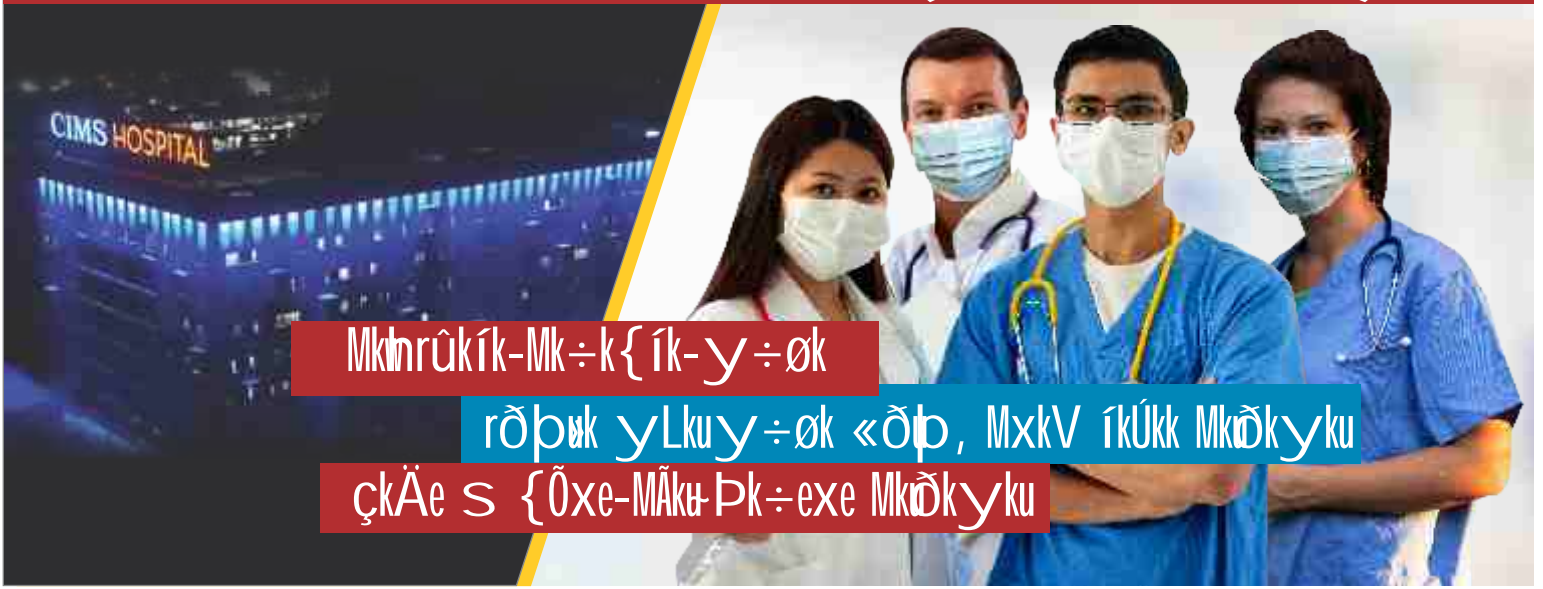

swkE

- xØLMkÃ ÷ kLx
- fkrzP{kf MkkPLMk
- ykúkkkãzef
- xkçk
- S.ykE. Mksñe
- ðkMðPweh
- fñMkh Mksñe
- LPñkuyLz MÅkkELk Mksñe
- ykçMxðeðMk yLz økkPLkfke kS
- Pñkwe kS
- ÅkerzPkxððMk
- E.yLk.xe.

fkaðZ {nk{khe Èhr{Pklk çkÄe s LkkLk-fkaðZ rçk{kheLke ©uX Mkkhðkh

MkeBMk EMx nkĀMĀkx ÷ (LkkLk-fkuĎz)

Mkhrŭkĭk-Mk ÷ k { ĭk-y ÷ øk

rĕpuk yLkuy ÷ øk «Ďp, MxkV ĭkŪkk MkĎkyku

çkĀe S { Őxe-MĀkē Pk ÷ exe MkĎkyku

MkĀknyō ykhkōP MkKhōkh ykĀkLkk ½hu 24x7

- LkMkeĎkLke MkĎĀk - 24 x 7
- rĕpuk LkMkeĎkLke MkĎĀk
- MkKhMkē4k x hk¾LkkLke MkĎĀkyku
- Veĭ ePklŭkĭkĀkeLke MkĎĀkyku
- {zeF ÷ MkĀLkku ¼kzŭke
- {zeF ÷ MkĀLkku ōŭ kŷŭke
- nkŭ M ÷ e... Mxze
- ½hu {æĎku ĘĎkykLke rLk:pŏf rzz ÷ ðhe
- ½huçkĭkk hMkefhŷ (ADULT / PAEDIATRIC)

Care At Homes[®]

home health @ your doorstep

A UNIT OF CIMS HOSPITAL PVT LTD

yf Vklk fhku yLkuyk çkĀe MkĎĀkyku ykĀkLkk ½hu {æĎku

+91-90990 67988 | www.careathomes.com

MkeBMk yLzkd kELkkē-kuS

zkPkrçkxeMkLkurLkPpky {kt hk¾Ďk {kxupkōP fMkhĭk fhku

[k ÷ ōŭ

yĭnkçkeŐMk

rĀk ÷ æŭk

MkbpF ÷ øk

ĎsLk [fMkye

Pkōkk

MĎe { øk

hāMkxLMk fMkhĭkku

xe { MĀkako

fŭ ÷ MŪkaLkŏMk

